ANTROJI DALIS

DRAUGAS

MOKSLAS, MENAS, LITERATŪRA

Saturday supplement

1995 m. sausio mėn. 21 d. / January 21, 1995

Nr. 14(3)

KERTINĖ PARAŠTĖ

Balsuoti su koalicija ar be jos

Daug balsuotojų Lietuvoje, o užsienyje dauguma lietuvių norėtų, kad per ateinančius politinius balsavimus išrinktieji būtų ne LDDP remiami. Būtų gražu matyti Vytautą Landsbergį laimint prezidentinius rinkimus, nes jis tiek daug pasitarnavo, atstatant Lietuvos nepriklausomybę, o dabar daug nusimano tarptautinėje politikoje.

Tačiau laimėti daugumą per savivaldybių ir Seimo rinkimus dešinė ir centras turi numatyti, už ką balsuotų dauguma visų lietuvių. Tik realus politinės situacijos įvertinimas įgalina įžiūrėti galimybes. Praeityje dešiniųjų neįvertinimas tos realybės, siauras galvojimas ir nesugebėjimas atpažinti nepriklausomųjų rinkėjų svarbos vedė prie pralaimėjimų.

Paviršutiniškai pažiūrėjus, visoms ne LDDP partijoms tik reikėtų susitarti ir dirbti kaip įvairių partijų koalicijai – blokui – su profesorium Landsbergiu priešakyje. Kai kas galvotų, jog dėl vienybės konservatoriai automatiškai duotų toną rinkiminei veiklai. Su šitokia koalicija prieš LDDP dauguma išrinktųjų būtų ne LDDP remtieji. Vietoje kelių kandidatų, išmėtant balsus tarp jų, LDDP kandidatui būtų tik vienas oponentas, kuriam reikėtų surinkti daugumą to rajono balsų ir būti išrinktam. Jau dabar svarbesnės partijos, įskaitant Krikščionis demokratus, nori tartis dėl geriausių būdų laimėti prieš kiekvieną LDDP kandidatą paskirai, nes kiekvienas atvejis ir rajonas yra skirtingi.

Vieno pasikalbėjimo metu (1994 m. lapkričio mėnesį) su Seimo nariu, Krikščionių demokratų partijos vicepirmininku Algirdu Saudargu šia koalicijos tema, jis šitaip aiškino, kodėl dažnai Lietuvoje stiprioms partijoms geriau eiti į rinkimus atskirai, o tik po rinkimų formuoti koalicijas:

Rinkimų tikslas yra gauti kuo daugiau savų balsų visiems kartu, nes atskirų partijų sąrašai visuomet surenka daugiau balsų iš viso, kadangi pateikia rinkėjams daugiau alternatyvų. JAV vartojama kitokia nei Lietuvoje sistema — paprasta dauguma (simple plurality). Pagal ją, laimi kandidatas, surinkęs daugiausia balsų. Šitokioje sistemoje norint laimėti prieš vieną stiprią partiją reikia koalicijos — vieno bloko. Lietuvoje yra mišri sistema: pusė pagal partijų sąrašus ('Party List'), o kita pusė pagal antrojo rato balsavimo ('Second Ballot') sistemą, kada į antrą ratą patenka tik du kandidatai. Pirmame rate laimėti galima, tik surinkus bent 50% balsų, užtat Lietuvos rinkimuose nebūtina turėti tiktai vieną savo kandidatą pirmame rate. Priešingai, pirmas rinkimų ratas panaudojamas kandidatų atrinkimui ir ambicijų sumažinimui. Partijų sąrašų atveju vienas blokas – koalicija visuomet gaus mažiau balsų aplamai, nes pateikia tik vieną alternatyvą rinkėjams. Ateinantys savivaldybių rinkimai, pavyzdžiui, bus tik partijų sąrašų būdu. Šitoje sistemoje nuostolius patiria tiktai tos partijos, kurios nesugeba viršyti 4% ribos. Jos gali šlietis prie didesnių, kad kas nors iš jų kandidatų būtų išrinktas.

Iš to darytume išvadas, kad stiprūs, kompetentingi ir populiarūs vietiniuose rajonuose kandidatai su geromis partinėmis programomis kaip individai turi geresnes galimybes laimėti nei tokie, kurie bus remiami galimų koalicijų su tam tikromis etiketėmis. Antra vertus, kandidatų partijos rimtumas ir dalykiškumas bei jos narių vietinė priešrinkiminė veikla lemtų jųjų sėkmę. Suprasdami skirtumus tarp prezidentinių rinkimų ir kitokių, turime pripažinti daug problemų, kuriant tokią priešrinkiminę veiklos koaliciją su konservatorių partija ir Vytautu Landsbergiu priešakyje. Pirmiausia, nemažai visokių dešiniųjų prieš įvairius rinkimus pervertino savo jėgas ir nesikreipė savo veikla į platesnę lietuvių visuomenę, kad gautų dalį jos paramos. Ruošiantis ateinantiems rinkimams, jaučiamas kai kurių partijų noras atkreipti dėmesį kaip tik į visų balsuotojų nusiteikimus, ne vien tik į dešinėn krypstančių.

Jeigu kalbama apie koalicinį bendradarbiavimą, o ypač tokį, kurį dominuotų konservatoriai, turėtume keletą problemų:

1. Vytautas Landsbergis nemažai rinkiminių vietovių neturi užtektinai populiarumo. Ateityje tas gali pasikeisti, nes jis yra vertas, kad jo pripažinimas pakiltų ir tik, atrodo, reikėtų jo nusiteikimo ir dėmesio pakitimo Lietuvos krašto vidaus reikalų atžvilgiu.

2. Konservatorių vadyba nemažai atvejų pasirinko veiklą, neatitinkančią kitų partijų siekių. Kitaip sakant, pasirinko vieni, be noro koordinuoti pastangas.

3. Konservatoriai buvo valdžioje ir padarė keletą klaidų balsuotojų akyse. Jie tačiau visuomenei užtektinai įtikinančiai nepaaiškino arba nepripažino savo klaidų. Pasiliko su ta pačia vadyba ir tomis pačiomis idėjomis.

4. Pas konservatorius yra pasilikę per daug demagogiškai, o ne dalykiškai kalbančių Seimo narių ir partijos vadovų, kurie kaip asmenys neturės balsuotojų pagarbos ir norės gauti koalicinį užnugarį, kad laimėtų vietas sau.

5. Dėka profesoriaus Landsbergio, konservatorių užsienio politikos formulavimas yra įspūdingas. Yra tačiau nemažai ir nesutinkančių su vietinės politikos konservatorių kai kuriais pasiūlymais, užtat jų populiarumas, ypač rajonuose, ne visur yra aukštas. Jų pasaulėžiūra turės išryškėti, kad balsuotojai pradėtų atpažinti tam tikras pamatines jų politines idėjas. Tam jie nuolat dabar palaiko ryšius su kitų kraštų konservatoriais. Vien tik galimybė konservatoriams perimti valdžią daugelio piliečių nedomina — jie nori žinoti, kaip jie planuoja valdyti.

Atsverti LDDP politikai stipriausiai pasireiškia konservatoriai su savo nuolatiniais pasisakymais ir kritika. Išskyrus kai kurias asmenybes, kaip, pavyzdžiui, Romualdą Ozolą, kitos partijos rečiau turi ką pasakyti ir jų vadyba gerokai prasčiau organizuota. Į tą vyravimo kone tuštumą iškyla konservatoriai. Toks konservatorių dominavimas dešinės iššaukia nereikalingą antagonizmą iš kitų dešiniųjų partijų pusės. Tokių nuotaikų tarp partijų nereikia, jei norima laimėti prieš LDDP. Bendradarbiavimas būtinas kiekvienoje rinkiminėje vietovėje, nors tai nereiškia, kad visais atvejais turi būti vienas sąrašas.

Vertinant dabartinės politikos situaciją ir ieškant siūlymų, kokiais būdais mūsų politinės partijos turėtų ruoštis ateinantiems rinkimams, neturėtume atiduoti nekritišką pritarimą profesoriui Landsbergiui ir jo partijai kaip atpildą už jo herojišką Lietuvos išvedimą į nepriklausomybę. Panašiai galvodami, ne tik nesugebėsime rasti tinkamų atsakymų įvairioms šių dienų problemoms, bet ir stipriai sumažinsime galimybes per rinkimus laimėti dabarčiai tinkamiems ir išmintingiems asmenims. Turėtume taip pat prisiminti, kad šalia dėmesio pavojui iš užsienio turime stipréti viduje, kitaip viskas pas mus sugrius.

Raginimas laikytis vienybės dešinėje dažnai reiškia ne susitarimą, bet prisidėjimą prie konservatorių arba tremtinių partijų pozicijų. Iššūkis laikytis vienybėje prieš rinkimus ir po jų vien tik tokiais apsiskelbusiems dešiniesiems, atrodo, siekiamų politinių rezultatų neduos, jei bus ir toliau ignoruojami nepriklausantieji. Įdomu, kad tremtinių vadija nuolat prašo vienybės dešinėje, bet patys nutarė tos vienybės atsisakyti ir pasiskelbti atskira politine partija, kad geriau galėtų ginti savo organizacijos reikalus. Tremtiniai, atrodo, būtų galėję geriau savo narių tikslams atstovauti per konservatorių ar krikščionių demokratų partijas, nesteigiant siaurų tikslų politinės partijos. JAV yra pensininkų asociacija (AARP) su daugiau kaip 30 milijonų nario mokestį mokančių asmenų. Jie turi nepaprastą įtaką į Amerikos politinį gyvenimą, ne kaip atskira partija, bet kaip organizuotas balsas Washington'e, kada klausimas sukasi vien tik apie pensininkus liečiančius reikalus. Kitus klausimus jie palieka spręsti dviem pagrindinėm Amerikos partijom: respublikonams ir demokratams. Dėl savo įtakos jie gali pasisakyti labai svariai savo reikalais tiek vietiniams politikams, tiek Kongreso nariams sostinėje. Paskirai AARP nariai priklauso ir vienai, ir kitai partijai, bet kada eina klausimas apie labai specifines problemas, liečiančias pensininkus, tada AARP daro spaudimą vienodai abiem partijom, įtikindama jas, kad jei jų neklausys, bus balsuojama už tuos, kurie klauso AARP reikalavimų. Retas kuris politikas Amerikoje drįsta neklausyti organizuotų pensininkų, šitaip veikiančių.

Paaiškėjus dabar, kad LDDP žmonės vyriausybėje ir Seime neturi tų pažadėtų šaunių idėjų ir programų kaip gelbėti Lietuvą iš sunkios padėties, nemažai balsavusių už buvusių komunistų partiją apsispręs už tokius kandidatus, kurie daug nepažadės, o galės įrodyti, kad jie žino kas daryti. Padorių ir pajėgių valdžiai žmonių turėtų užtekti Lietuvoje. Partijų vadų pareiga tokius atrasti, prikalbinti ir išstatyti rinkimams. Šitoje veikloje lauktume tarpkartinio bendradarbiavimo. Lauktume dešiniųjų dėmesio kitaip galvojančių ir nusiteikusių įtakai per balsavimus.

Nuo seno demokratijose yra išaugusi tradicija grupuotis dėl panašių tikslų, jei viena partija nepajėgia gauti užtektino užnugario. Šiandien Lietuvoje klausimas turėtų būti ne kokios koalicijos ieškoti tarp dešiniųjų, o kaip patraukti nepriklausančiųjų balsus. Kelios jau partijos yra pasiruošusios tartis dėl įvairių kandidatų rinkiminių galimybių. Ne visos tačiau yra linkusios atiduoti iš anksto konservatorių nuožiūrai rinkimų strategiją vien todėl, kad jie save laiko Sąjūdžio idėjų puoselėtojais. Jei iš viso kalbėti apie koalicijas, tai dešiniesiems pravartu ne tiek tartis tarp savęs, kiek ieškoti paramos iš platesnių šaltinių. Be tokio nusiteikimo ir vėl dešinės jėgos pralaimės.

Jonas Pabedinskas

Šiame numeryje:

Rinkimų Lietuvoje klausimu • Danguolės Šeputaitės-Jurgutienės menas • Julijos Švabaitės apsakymas • Losangeliškės a.a. Onos Razutienės palikimas • Viktorijos Sakaitės eilėraščiai • Nuomonės ir pastabos • Lietuvos Valstybinės operos solistas Bronius Tamašauskas Čikagoje

Spalvų, formų ir minties odisėja

Miela Aušra,

Kažin kurią šio gruodžio mėnesio dieną Rochester'yje (Detroit'o priemestis) Cary galerijoje uždaryta Danguolės Šeputaitės Jurgutienės meno paroda. Kol galvoje tebeknibžda gyvi jos sukurtų spalvų ir formų sūkuriai, užėjo noras, Aušra, viena kita mintimi pasidalinti su Tavimi. Tas noras dar didėja, kai prisimenu rimto dailininko ne mažame susirinkime viešai mestus žodžius, kad moterys dailininkėmis tampa tik iš dyko buvimo. Esą vienos pasilikusios namie neturi ką veikti, tai ir pradeda terlioti, o atsirandą neišmanėlių rašeivų, kurie tas terliones dideliu menu deda.

Ta va, Aušra, ir turi tą porą: ir dailininkę, ir rašeivą, o vis tiek imk ir paskaityk, ką tas rašeiva, meną tematęs tik daugybėje parodų ir apie jį tik pasiskaitęs knygose, nori tau parašyti. Tik noriu ir kartu prisibijau, kad tas galvoje jos paveikslų susuktas sūkurys gali nesukristi į tokius žodžius, kokius norėčiau parašyti. Ypač kad nemėgstų tų didelių žodžių, kurių tikrą prasmę vargu ar daug kas supranta. Aš pats tai ne visada. Bet vis tiek...

Man paprastais kasdieniniais žodžiais gal ir rašyti kiek lengviau, nes Danguolę Jurgutienę ir jos darbus pažįstu nebe nuo šiandien. Kai sūnus įsikūrė Detroit'e, atvykdavau pas jį pasikieminėti. Sūnaus žmona Danutė su Danguole buvo mokslo draugės, tai ir man retkarčiais tekdavo su ja susitikti. Ne tik su ja, bet ir pamatyti vieną kitą jos darbą, kurie niekada nepasirodė atmestini, o ne vienas traukė labiau ir už jau žinomų dailininkų darbus.

Kai dabar, dar neseniai uždarytos parodos įspūdžių apsėstas, žvelgiu atgal, ateina į galvą gal ir nelabai gudri mintis: kaip yra, kad ne visada talentas atsiveria vaikystėje ar jaunystėje. Kartais, ir netaip retai, jis slypi žmogaus gelmėse, kol kas nors jį iš ten pašaukia. Ir kas yra toji jėga, kuri jį valdo? Kartais verčia snūduriuoti, o kartais gal ir visai užgniaužia. Pati Danguolė sakosi, kad jaunystėje nė negalvojusi į dailininkes eiti. Piešti niekada nebuvę sunku, bet sau pačiai vargu ar kada ką piešusi. Kitiems tai taip. Ypač tiems, kurie patys nesugebėjo nusipiešti. Atėjus laikui pradėti galvoti apie profesiją, tėvų patariama pasirinko farmaciją. Buvo laikas, kai karo ir kelerių pokarės metų nepriteklių išvarginti tėvai patarė vaikam rinktis tokius mokslus, kurie gali padėti ant stalo duonos. Danguolė irgi nesipriešino. Apie kokį meną tada net ir negalvojo. Gal taip ir būtų visą gyvenimą pasilikusi farmacininkė, nes baigusi mokslą tuoj gavo ir darbą vienoje iš geriausių Detroit'o ligoninių. Kažin kur žmogaus dvasios labirintuose prigludęs talentas tenai gal visam ir būtų pasilikęs, o Lietuvos kultūros laukuose būtų likęs tuščias vešlios dirvos kamputis dirvonuoti. Bet ėmė ir atsitiko. Sūnaus mirtis ją taip sukrėtė, kad pasijuto ant bedugnės krašto. Farmacija nei dienų, nei valandų nebepripildė. Iš to meto kai kas dar atsimena jos skundą, kad jeigu nerasianti už ko užsikabinti, išeisianti iš proto.

Pasitaikė, kad kaip tik tuo metu vyras, darbovietės siunčiamas, ilgesniam laikui turėjo išvykti į Londoną. Farmaciją metusi ir ji išvyko kartu. Tenai įstojo į Londono universitetą ir studijavo meną. Per sukretimą kažin kur slypėjęs talentas išėjo aikštėn, ir Danguolė su teptuku nebesiskyrė. Jis užpildė negailestingai išplėštą jaukiame jos gyvenime skausmingą spragą. Grįžusi dirbo ir kartu mokėsi įvairiose kolegijose ir kursuose. Ji

(Nukelta į 2 psl.)

Danguolė Šeputaitė-Jurgutienė prie savo darbų „Grįžimas namo" ir „Tolimos vietovės" iš Odisėjos ciklo, kurie buvo išstatyti meno parodoje Cary galerijoje, Rochester, Michigan, praėjusių metų pabaigoje.

Danguolė Šeputaitė-Jurgutienė „Mėnesienos burės" iš Odisėjos ciklo Mišri technika

Spalvų, formų ir minties odisėja

(Atkelta iš 1 psl.)

pati sako, kad visus išeitus mokslus sudėjus krūvon, išeitų gal net pora magistrų.

Jos gyvenime yra įdomus ne tik staigus menininkės atbudimas, bet dar ir tai, kad per visas mokyklas ir kursus, per bendravimą su amerikiečiais dailininkais ir priklausymą jų sambūriams, dar turbūt kasmet dalyvaudama jų vadinamuose „workshops", neužkibo už jokios madingos srovės, bet išliko nepriklausoma, visiškai savita. Paskui jokias madas nenubėgo, nieko nesekė, nebeždžioniavo, o sekė tik savo pačios knietulį. Gal tik todėl ir jos meno kelias įdomus. Tai savotiškas palaipsninis išsilukštenimas iš medžiaginės aplinkos. Žvalgantis po šiemetinę parodą, nėjo iš galvos mintis, kaip būtų, jeigu būtų galima sutelkti visus jos darbus į vieną didelę salę ir išdestyti ta tvarka, kaip jie yra atsiradę. Skaitytum kaip sodrią knygą. Juk ji pradėjo realistiniais darbais, piešė ir tapė ką matė, ir ejo, kol iš Trojos karo grįžtančiųjų nuotykiai tapo simboliu iš komunistinės vergijos grįžtančioms Europos tautoms, jų tarpe ir pačios Danguolės tėvynei.

O tas ilgas tarpas anaiptol ne tuščias. Jeigu iš pradžių piešė ir tapė ką matė, tai vėliau pradėjo dirbti kaip matė, dar vėliau kaip matydama jautė, o dabartinėje parodoje jau tik kaip žinojo ir tą žinojimą jautė. Tokia jos kūrybos raida man kiek mena mūsų didįjį Adomą Galdiką. Jo braižas irgi panašiai keitėsi, kol virto vien spalvų spalvomis liepsnojančiomis drobėmis, visiškai atitrūkusiomis nuo įprastinės aplinkos.

Kai Kazimieras Žoromskis vasarodavo lietuvių pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, Maine, mėgo piešti našlaites. Turbūt nė pats nebegalėtų pasakyti, kiek tų paveiksliukų yra prikūręs. Vienas tų našlaitėlių paveiksliukas per mane atsirado ir Danutės namuose. Danutė turi ir panašaus didumo Danguolės našlaitėles, pieštas anais laikais, kai ji piešė tik tai, ką matė. Kartą mudviem su Danute toptelėjo gal ir nelabai gera mintis sugretinti tuos paveiksliukus ir bandyti palyginti. Bent man, nors tik ir eiliniam mėgėjui, lindo mintis, kaip toli Žoromskis bus palikęs Jurgutienę. Žiūrėjom, žiūrėjom ir neišsirinkom. Žoromskio našlaičių veidukai gal kiek labiau nudaiktinti, teptuko paskraidymas laisvesnis, ne toks rūpestingas, o visa stiklinėn pamerkta puokštė iš raudono fono nežymiai eina priekin, o Danguolės našlaitėlių veidai arčiau tikrumo, teptukas dar labai rūpestingai žvalgosi, kad neišklystų iš užbrėžto kelio, bet visa stiklinėn pamerkta puokštė lyg išsigandusi traukiasi atbula ir grimzta į neramų gelsvai žalią foną, ir tas traukimasis taip tinka kukliam našlaitėlių būdui. Ir nežinodami, kieno darbai, turbūt ne kitaip būtumėm nusprendę. Iš to lyginimo man ir dingtelėjo, kad įgimtas talentas kartais drįsta lygiuotis su senu vilku, graužusiu ir pergraužusiu visas tapymo technikos gudrybės.

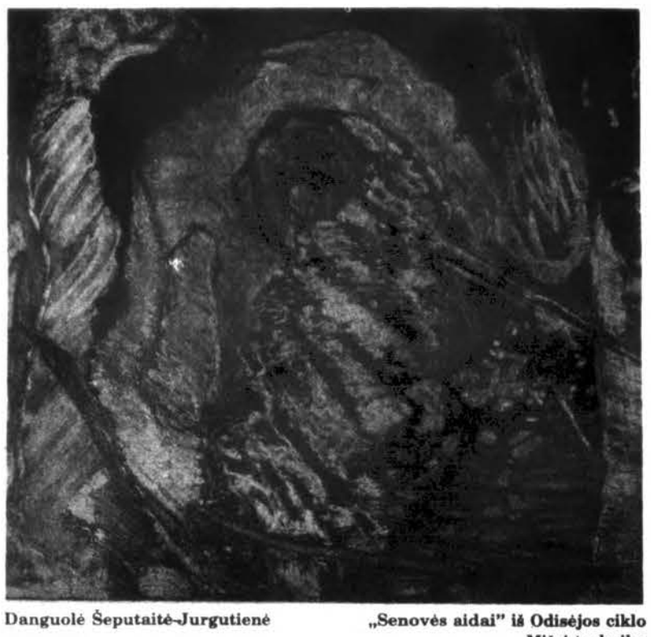

Danguolė Šeputaitė-Jurgutienė „Senovės aidai" iš Odisėjos ciklo Mišri technika

Užsiminus apie techniką, ateina galvon mintis, kad Danguolei Jurgutienei į meno mokyklas reikėjo eiti ne meno krypčių, idėjų ir teorijų prisisiurbti, bet tik pasimokyti technikos, pažinti dažus ir jų naudojimo galimybes. Pačią dailininko esmę, jo misiją, savo pačios menovaizdį ji užčiuopė savyje, juto nerimą, traukiantį į tik jai vienai tenujaučiamus pasaulius, ir juto gyvą reikalą įsigyti priemonių, kuriomis galėtų tą nerimą išsakyti, rasti būdą kaip savo vidinį regėjimą sumedžiaginti, padaryti nebekintantį, visų akimis paliečiamą. Mokytis ėjo ne rasti *ką*, bet išmokti *kaip*. Ką pasakyti ji turėjo ir tebeturi su kaupu, o pasidairius po neseniai uždarytą parodą, peršasi mintis, kad vargu net ir tas kaupas yra gerai praimtas. Dailininkės kančios galo ne tik nematyti, bet ir nujausti negalima.

Beveik nesu matęs jos pirmųjų darbų, tai tik spėti tegaliu, kad tada ji piešė ir tapė ką matė, o vėliau jos gamtovaizdžiai pradėjo keistis. Ėmė piešti nebe ką matė, bet kaip matė. Jie tebebuvo gamtovaizdžiai, bet nebe iš čia. Visiškai iš kitur, kur nebe tokie medžiai, nebe tokie kalnai, nebe tokie saulėleidžiai. Labai jaukūs, labai traukią akį ir širdį, bet niekur nematyti, jie jau tik iš dailininkės pasaulio. Nors jų ir formos, ir spalvų deriniai neįprasti, bet labai artimi, gal todėl, kad grįždami, kaip aidas, iš dailininkės, jie persunkti žmogiško jausmo. Apie savo gamtovaizdžius ji pati taip sako: „Kartais išeinu piešti kartu su kitais. Jie piešia tai, ką mato, o man išeina kitaip. Jų medžiai žali, o man išeina raudoni, mėlyni. Ir šiaip visai kitokie. Piešiu tokius, kokius savo vidinėm akim matau". Ji gamtovaizdžius mėgsta kurti ir dabar. Sako: „Kai pavargstu nuo kitų darbų, išeinu į gamtą atsigauti". Bet jos atsigavimas kitoks negu daugumos mūsų – ji grįžta su vienu ar keliais lapais, pilnais savo išgyvenimų gamtoje, gal net ne išgyvenimų, bet tik keletu jų atspindžių.

Čia iššokęs „atspindžių" žodis mane patį grąžina į jos gana didelį vadinamųjų „Atspindėjimų" periodą. Jos atspindėjimai yra giminingi jos pačios gamtovaizdžiams, tik jie daug labiau nudaiktinti. Juose gali įžiūrėti tik užuominas mėnulio, medžių detalių. Ją žavi mėnulis, ir jis, nors ir nudaiktintas, pirmauja daugelio jos „Atspindėjimų" plane, o ji gaubia atspėjami ir nebeatspėjami medžiai, kažin kieno šešėliai, lapai, šakutės, bet viskas taip supinta ir suderinta kartais į pilną jaukumo ramybę, o kartais į širdin smengantį dramatišką kūrinį, kad turi prie jo ilgam sustoti, nes vienu akies metimu negali išsemti jo gelmės.

Nežinau, Aušra, ar iš tikrųjų taip yra. Neturiu žurnalisto dovanos, nemoku žmonių kamantinėti, tai nė Jurgutienės neišklausinėjau ligi paties dugno, todėl ir rašau tik, kas aną sykį šovė į galvą. Per jos kiemą teka upelis. Dar vis tebe toks, kokie teka nesumiestintoje gamtoje. Laisvas, neįspaustas į cemento ar kokių tašytų akmenų krantus. Žiūrinėjau jos atspindėjimų ciklo paveikslus, gal net netyčia nuo paveikslų atsigrįžau į didelį langą, už kurio netoliese tekėjo tas upelis, ir net nepajutau, kaip upelis mano mintį surišo su ką tik žiūrėtais paveikslais. Upelio vanduo judėjo, sklaistėsi visokiais virpuliukais, o juose atsispindėjo ant kito kranto augą krūmai ir medžiai. Kiekviena jų šakelė atsispindėjo nesuskaitoma daugybe formų, kiekviena kitokia negu ką tik matyta ir nė viena nebepasikartojanti. Atspindžiai siūbavo, sukosi, vėlėsi, akimirkomis kūrė daugybę niekada nematytų, nebūtų, nepasikartojančių, nepakartojamų vaizdų, bet jie čia pat nyko, keitėsi kitais, tokiais pat, kurių niekas nebegalėtų pakartoti.

Negalvojau ir negalvoju, kad ji kartojo tai, ką nepakartojamą matė pratekančio upelio amžinai besikeičiančiame veide, bet vis tiek beveik detektyvo akimis žvelgiau į paveikslus, į upelį, į paveikslus, vėl į upelį. Ką dabar galiu bepasakyti? Tuo metu gailėjausi, kad ne naktis, kad nėra mėnulio, kuris gal irgi atsispindėtų upely ir savo šviesiu veidu gal padėtų galvoje kilusią vaizdų ir minčių makalynę į prasmingą tvarką suvesti. Bet jo nebuvo, ir man su savo mintimis beliko tavaliotis vienam, nes Danguolės į tą srautą nenorėjau, o gal ir nedrįsau traukti. Taip ir pasilikau tikėdamas, kad mes kiekvieną mumyse atsispindinti daiktą ar net žodį savaip deformuojame, bet tik išrinktieji tegali tai suvokti, pagauti ir vėl grąžinti į tą pasaulį, iš kurio buvo atėjęs. Jau visiškai kitokį, tokį, koks buvo tą akimirksnį, kuris atsispindėjo dailininko (o gal ir žodžio, ir garso menininko) sieloje. Žinoma, tai tegali būti teisybė, jeigu tikime, kad žmogus yra daug daugiau negu atsitiktinai tam tikru būdu krūvon sušokusių cheminių elementų krūva.

Danguolė Šeputaitė-Jurgutienė „Secret Passages" iš Odisėjos ciklo

Neseniai užsidariusioje parodoje ji atvertė visai naują savo kūrybos puslapį: rodė keturiolika paveikslų, pavadinusi bendru Odisėjos vardu. Visi paveikslai labai skiriasi nuo ankstyvesnių: spalvos daug sodresnės, kontrastai žymiai dramatiškesni. Anuose vyravo ramybė, tikrumas, kad už tos ramybės neslypi joks netikėtumas, koks nors šiurpą keliąs nuotykis. Net ir dramatiškiausiu tų laikotarpių paveikslu galėjai gėrėtis be baimės, kad už jo slypi didelis negerumas, gal net tragedija ar bent šiurpą keliantis akimirksnis. Odisėjos paveikslai šneka visai kitais žodžiais, kitokiom užuominom. Čia šalia šviesių, sodriomis spalvomis trykštančių verpetų staiga veriasi juodos, nežinomos, neatspėjamos bedugnės, ir ties jomis stabtelėjęs nejučia sunerimsti, nes pajunti, kad vargu ar kas šviesaus kada nors iš tų juodų bedugnių iškils.

Iš tikrųjų tą Odisėjos ciklą ji irgi galėtų vadinti atspindėjimų tąsa. Tik kiek kitokio atspindėjimo. Minties atspindėjimo. Tai atspindėjimas to, ką ji jautė, mintimi sekdama komunistinės Rusi-

(Nukelta į 4 psl.)

Julija Švabaitė

Saulės miestas

Šiltai apvyniojo Alesė Vinculio kaklą, kad nesušaltų. Juokingai jis atrodė su atlapota ausine kepure, storais kailiniais, pasipūtęs lyg avinukas.

— Išsiklausinėk apie viską. Jei jau ten taip gerai, amžina vasara, tai gal ir mudu kada išsirengsime, — išlydėjo savo žmogų Alesė.

Kūprino Šilinis, taškydamas purviną sniegą ilgais iki kelių guminiais batais. Na, pasiklausys jis, ką Mikalauskas paporins. Šilinis niekada nėra buvęs šiltuose kraštuose, o palmes, kaktusus, orchidėjas, citrinų, apelsinų medžius matė tik televizijoje. Kažin ar toj Floridoj auga beržai, eglės? Nieko ten juodu su Alese nepažįsta. Bepigu Mikalauskui. Jo ten giminaitė, bičiuliai, jau senokai išsikėlę gyventi.

— Tai sugrįžai, kaimyne? Dabartės turėsi papasakoti apie tą Floridą. Ar verta ten važiuoti, išsikelti iš šitos Čikagos bjaurių šalčių ir sniego? Koks tenai oras, koki žmonės? — tik spėjęs įžengti pradėjo Šilinis.

— Nusimauk tuos kaliošus! — Mikalauskas priėmė lyg šaltai, lyg išdidžiai. — Neprinešk man čia sniego...

Atrodė Mikalauskas dabar kiek kitaip, lyg tiesesnis, žvalesnis, smarkiai saule nudegęs, net viršugalvis blizga. Tiktai veido raukšlės gilesnės. Ir kvepėjo Mikalauskas rožių muilu.

— Broliuk, viską papasakosiu, išvirsiu floridiškės kavos, tik turėk kantrybės.

Įsitaisęs senam raudonam fotely, Šilinis jau laukė kvepiančias kavos, kurią labai skaniai mokėjo paruošti jo kaimynas.

— Važiuotumėm ir mudu su Alese pasižiūrėti, duktė vis ragina, kad persikeltume į šiltesnį kraštą, būtų ir jiems kur atostogas praleisti. Bet kad mudu neturime ten toj Floridoj jokių pažįstamų.

— Ką ten pažįstamų. Greit susirastum. Pamatytum, kiek aš susipažinau. Įsigijau naujų draugų, ir...

— Ir draugių, — užbaigė nusijuokęs Šilinis.

— O kodėl ne? Ir draugių. O, brolyti, ir tokių gražiai nuaugusių iš Lietuvos... Ir jaunų, ir pagyvenusių, našlių ir gyvanašlių...

— Na tai pasakok, pasakok viską nuo pradžios, — atsilošė savo soste Šilinis. Čierkutės šį kartą Mikalauskas nepasiūlys, nors matė, kaip Šilinio akys vis nukreiptos į bufetą, kur tikriausiai rikiuojasi nuo kažin kada nepraimti buteliukai...

— Pirmiausia — limuzinas! — atsikrenkštęs pradėjo kaimynas. — Iš aerouosto reikia į miestą važiuoti limuzinu.

— Limuzinu? — pertraukė jį Šilinis. — Brolau, tai važiavote kaip milijonieriai?

— Ką ten milijonieriai! Tas limuzinas tai tik toks vardas. Tai tik biznierių išmįslas patraukti daugiau keliautojų. Žiūrėkit, Floridoje visi važinėja tik limuzinais! Tai, Šilinėli, tik paprastas autobusiukas, pilnas pensininkų. Ir išlaipina juos kiekvieną pakelėje nurodytu adresu. Dar nuneša ir tavo ryšulius iki vartelių ar durų, kur gyveni ar žadi atostogauti. Dar gražiai nusilenkia, žinoma, laukdamas arbatpinigių.

— Tai turbūt liūdnas vaizdas — tik senukai?

— Pasakė... Senukai! Kai išlipa iš lėktuvo, tuojau atsitiesia. O ir autobusiuky, mačiau, senukas su senute už rankų laikėsi, šnibždėjosi visą kelią sukišę galvas. Maniau, kad tai pensininkų pora, vyras su žmona, bet kur tau... Sėdėjo juodu prieš mane, tai išgirdau keletą sakinių. — „Honey, tu man tuojau paskambink, kai tavo husband bus jau užmigęs". „O tu", — sako ji jam, — „kai važiuosi apsipirkt penktadienį, palauk manęs prie Delfino. Vienuoliktą valandą!" Tai tau ir senukai. O kai sustojo autobusiukas prie jo namų su dviem palmėm iš šonų, tai dar laikė ir glostė jos ranką, kol vairuotojas iškėlė jo du lagaminėlius. Paskui tas senukas mojavo, — mojavo ir ji prilipusi prie lango. Tai va, Šilini, o tu — senukai senukai... Užmirškim, kad esam iš tikrųjų seni. Nereikia apie tai nė galvoti.

— Tai ką ten veikia tie lietuviai?

— Ką veikia? Pamatytum, kiek organizacijų!

— Na, žinoma, kaip ir visoj Amerikoj. Bendruomenė, Blaivininkai...

— Blaivininkai! Tau turbūt galvoj negerai. Blaivininkų lietuvių draugijų jau seniai nėra Amerikoj. Tie pirmiausia išmirė. Žinoma, Floridoje nugeria dauguma, kartais ir pasvyruoja kaip nendrės, bet visi gerai išsilaikę. Tik žinai, bičiuli, man pas Antaną būnant, vis kasdien skambino ir skambino, žinai kas? Atspėk!

— Greičiausiai koki biznieriai, siūlydami savo prekę, kaip ir čia, Čikagoje.

— Neatspėtum! Žinoma, biznieriai. Ir dar koki! Nagi graboriai! Vis skambina ir siūlo kapinių duobes, paminklus, visą laidotuvių patarnavimą... Sako, nelaukit paskutinės valandos... Negalėjau nuo jų apsiginti. Paskui nusispjoviau ir pasakiau, kad esu jaunas vyras, atvykęs su mažais vaikais tik paatostogauti, ir mirt dar nesirengiu... Tada paliko mane ramybėje.

— Ar buvai kokiame susirinkime tų senukų?

— Kur ten suspėsi. Net dvidešimt devynios organizacijos, sambūriai, draugijos..

— Na, ir nuskiedei. Dvidešimt devynios?

— Na va, netiki, tai ir išvardinsiu. Tik klausyk ir nepertrauk! 1) Lietuvių klubas, 2) Choras, 3) Šokėjų grupė „Audra", 4) Lietuvių Bendruomenė, 5) Amerikos lietuvių taryba, 6) Balfas, 7) Tautos fondas, 8) Romo Kalantos šaulių kuopa, 9) Jūros šaulių kuopa „Palanga", 10) Žuvautojų klubas, 11) Lietuvių tautinė sąjunga, 12) Lietuvių respublikonų sąjunga, 13) Reorganizuota Bendruomenė, 14) Katalikių moterų sąjunga, 15) Susivienijimas lietuvių Amerikoje, 16) Pranciškonų misija, 17) Lietuvos Vyčiai, 18) Lietuvių inžinierių draugija, 19) Krikščionių demokratų sąjunga, 20) Lietuvių katalikų mokslo akademijos židinys, 21) Amerikos lietuvių Rymo katalikų susivienijimas, 22) Socialdemokratų draugija, 23) Lietuvių vyrų oktetas, 24) Vaidintojų būrelis „Žibintas", 25) Lituanistinė mokykla, 26) Lietuvių teisėms ginti skyrius, 27) Švento Kazimiero misija, 28) Lietuvos dukterų draugija, 29) Pensininkų klubas.

Šilinis klausėsi net išsižiojęs. Šitiek organizacijų! Kaip kokioj Čikagoj, kur gal nė tiek nesuskaitytum.

— Tai gal ta kiekviena organizacija ar draugija tik ir turi po kokius kelis narius?

— Pamatytum, broliukas, kiek susirenka. Ir kaip baliavoja, kaip šoka, dar ir su visokiom figūrom, išraitymais... Tu, Šilini, manai, kad jau senas, tai tik sėdėk užsidaręs ir dūlėk...

— To tai aš nesakau, bet vis vien...

— Na, gerai, o ar nori, kad toliau pasakočiau?

— Varyk, varyk...

— Tai matai, Šilini, šitą saulės miestą įkūrė toks Peter Demens, gimęs Rusijoj, Petersburge. Įkūrė drauge su detroitiškiu John C. Williams. 1888 metais ištiesė geležinkelį, nes iki to laiko vienintelė susisiekimo priemonė buvo Švento Jono upė.

— Na, tai ką dar veikia ten tie Floridos lietuviai? — nutraukė savo bičiulį Šilinis. Jam jau nusibodo klausytis saulės miesto istorijų. Jam rūpėjo žmonės.

— Nagi maudosi, kaitinasi saule, vaikštinėja jūros pakrante. Ieško aukso...

— Aukso? Iš kur ten aukso?

— O ką aš žinau. Ką mačiau, tą ir pasakoju. Pasiima tokias turbūt elektrines ar su baterijom lazdeles, vaikšto ir vis maišo po smėlį. Ir atranda kartais labai brangių papuošalų, kuriuos paskui parduoda. O tu žinai, ten gyvena ir labai turtingų amerikiečių pensininkų. Tai ypač senutės vis ką nors pameta...

— Na, kiek jau ten gali tie aukso ieškotojai atrasti?

— Tu nustebtum! Vienas pensininkas lietuvis rado tokį brangų žiedą, kad pardavęs nusipirko visą butą!

— Ir radęs nepranešė policijai?

— Durnas būtų. Pametė, tai jau šaukštai po pietų. O ko vaikščioja apsikarsčiusios visokiais brandzalietais.

Šilinis tylėjo.

— Ten pas vieną lietuvį pamačiau tokį labai gražų retą paukštį — „egret" jis vadinasi. Oskaro vardą jam davė, prijaukino. Atskrenda jau iš ankstaus ryto, tupi prie baseino ir laukia pusryčių. Lašinukų tai jis nelesa, jam tik skani dešra, saldumynai... Kaip šeimos narys...

— Tai ką dar ten jie veikia, tie pensininkai?

— Na tie, kurie labai dikti, tai sėdi saulėje prie vandens ant sudedamų kėdučių, pasidėję pilvus ant kelių. Moterys išsipuščiusios.. O vėjas, vėjas!.. Naktimis tai net baugina, girdi, lyg dejuoja, lyg braškinasi kas... Atsibundi visas išprakaitavęs, o čia ne koks įsilaužėlis, o tik vėjas kaukia, atsisukęs nuo marių... O kai prie to visko pripranti, tai tik gyvenk ir džiaukis amžinąja vasara, gardžia rūkyta ir visokia žuvimi, šviežiais vaisiais, visokiom įdomybėm, apie kurias tau papasakoti reiktų daug laiko.

— Ar aplankei ir kitas vietoves?

— Žinoma, reik viską patirt. Nuvykau į kitą pajūrio miestą. Apsivyliau. Buvau apsistojęs pas tokį gerą bičiulį dar iš lagerio Vokietijoje laikų. Jis išvyko į šiaurę, o man paliko savo visą gražų butą keliom dienom. O vilos ten luksus! Brac, pačią pirmąją dieną išsiruošiau pasimaudyti. O bangos didžiulės, o dangus mėlynas, saulė į patį viršugalvį! Nugi pasižiūriu, po kojų smėlis prišiukšlintas, į pajūrį renkasi kažkoki pusnuogiai, susivėlę, skudurais apsikarstę jaunuoliai, į ausis įsivėrę po kelis auskarus, barzdos nukarę... O paleido garsius radijušus, o šėlo, dūko... Toliau nuo jų pasitraukiau, ir greit grįžau, šlapią rankšluostį užsimetęs ant pečių. Pareinu, ir tik įžengęs į kondo prieangį, ant baltutėlių kilimų pamačiau po savo kojomis bjaurias šmero dėmes... O smirda, smirda! Aš tuoj į vonią, o iš paskos juodi plėmai.. Ir kad tu tą alyvą nutrintum Šveičiau, šveičiau ir su muilu, ir su skalbimo milteliais. Tryniau, ploviau ir tuos baltus kilimus, juk šitaip savo gero pažįstamo butą apteršiau...

— Na ir ištrynei?

— Šiaip, taip... Paskui sužinojau, kad tai alyva iš praplaukiančių laivų, ir kad lipant į krantą, reikia kojas prie krantinės laiptų nuvalyti su iš pakabinto skardinio indelio varvančiu benzinu. Neužtenka tik nukratyti karštą smėlį... Tai tau ir brangus paplūdimys... Tų vilų šeimininkai patys nė neina į jūrą maudytis. Jie visi turi prie savo namų baseinus. O aš pasižadėjau daugiau į tą miestą kojos nekelti.

— Tai ką dabar darysi?

— Nagi ir nežinau. Gal tik žiemomis nuvyksiu. Ir tik į saulės miestą. Vis dėlto ten žmonės kitoki, draugiškesni negu Čikagoj. Visi sveikinasi susitikę, nesvarbu, ar tu bagotas, ar ne. Visiems užtenka ten visko, kviečiasi, bendrauja, kol dar Dievulis nepasišaukia pas save...

— Tai jau eisiu, — Šilinis susimąstęs aunasi savo veltinius. Mikalausko pasakojimai visai sumaišė jo galvą.

— Ir dar ką tau pasakysiu, — šelmiškai mirktelėjęs pridėjo Mikalauskas.

— Na, na?.

— Ten būdamas įsteigiau naują draugiją — trisdešimtą.

— Na jau kokią? — atsisuko prie durų Šilinis.

— Našlių-Našliukių!..

Mokytojos Onos Razutienės palikimas

ALĖ RŪTA

Savi vaikai ir mokiniai. Ansamblis „Spindulys". Veiklos pavyzdys ir gairės, persidavę ir jos dukteriai Danguolei Varnienei. Knyga. Vaizdajuostė, jos vaikų rūpesčių sukurta.

Memorialinis leidinys — *Ona Razutienė ir Los Angeles Jaunimo Ansamblis LB „Spindulys"*. Redagavo Valerija Baltušienė. Viršelis — Rasos Matulaitytės, techninis redaktorius — Leonas Vaitaitis. Los Angeles: „Spindulys", 1994. Knygos kaina — 40 dolerių. Gaunama: „Spindulys", 4113 Tracy Street, Los Angeles, CA. 90027.

Knyga — meno albumo formos, minkštais viršeliais, labai daug nuotraukų, gal viršijančių rašytinį tekstą. Rasos Matulaitytės gražiai išspręstas viršelio meninis pavidalas: švelnus siluetinis Spindulio ženklo piešinys, su ryškesniu mažu — kampe; ir gerai įdėtas knygos vardo užrašas. Antrame viršely — motinos Onos Razutienės ir dukters Danguolės graži nuotrauka tautiniais drabužiais.

Gal dėl varganos lietuviškų knygų leidybos, neišvengta klaidų, ypač sintaksės; manoma, kad tai neištaisytos korektūros — negalima pavadinti pavyzdiniu lituanistiniu leidiniu. Tačiau 320 plačių puslapių knygos turinys, gerai įderinus nuotraukas, tekstą ir faksimiles, rodo redaktorės nuovoką bei rūpestingumą, sukuriant Onos Razutienės charakterio ir darbų vaizdą.

Valerija Baltušienė, turinti aprašymo gabumų, taiklų literatūrinį, su humoro gyslele, sakinį, buvusi *Lietuvių dienų* žurnalo redaktorė, nemažai rašiusi Los Angeles gyvenimo aktualiomis temomis, redagavusi poetės Danos Mitkienės eilėraščių rinkinį *Džiaugsmas nepražydęs*, jaunųjų Razučių prašoma sutikti atlikti knygos sudarymo bei redagavimo darbą; ir jį atliko gerai, nes leidinį perskaitę pajuntame tiksliai ir teisingai Onos Razutienės temperamentą, jos darbų pulsą bei rezultatus.

Šį rudenį Los Angeles ansamblis „Spindulys" ir Šv. Kazimiero parapijos globojama Lituanistinė mokykla atšventė 45 metų gyvavimo sukaktį. Šių intensyvių 45 metų jaunimo veikla su Ona Razutiene centre ir yra knygos turinys.

Nuo 1949 metais į Los Angeles Onos ir Antano Razučių su mažu Aloyzu, dar mažesne Danguole, atvykimo, Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. prel. Jonui Kučingiui paskatinus, ir prasideda judrus, margas Kalifornijos jaunimo gyvenimas. Dirba, veržiasi, tobulėja ir mokytoja Ona Razutienė. Patalpos ir globa — parapijos; nuo 1957 metų gražiai ima globoti ir Lietuvių Bendruomenė (pirmininkas Kostas Liaudanskas).

Ona Razutienė su dukra Danguole 1974 metais.
Lino Baškausko nuotrauka

Nuo 1960 metų Razutienė pradeda ruošti Jaunimo šventes, kas pavasarį vis žengiant į didesnes, gražesnes patalpas. Nuo 1963 metais nauja idėja: Blynų baliai — užsidirbti lėšų veiklai. Nuo 1964 metais — Ansamblio kelionės į Tautinių šokių šventes Čikagoj, New York'e (kur dalyvauja ir Pasaulinės parodos jaunimo programoj). Lietuvių Bendruomenė (pirmininkas Jonas Činga) įtaiso Ansamblio šokėjams dailininkės Anastazijos Tamošaitienės gražius tautinius drabužius.

Atsiranda sėkmingos Razutienės veiklos kritikų; 1965 metais įvyksta lyg skilimas — du Blynų baliai ruošiami... Tačiau „skilimas" išsilygina ir kitais metais Jaunimo šventė vėl vieninga. Vėl tik Razutienės globa. Renginiai modernėja: 1966 metais renkama Miss Lithuania; laimi karūną Žibutė Stroputė, o princesės — Marija Naujokaitytė ir Daina Šimonytė.

Jaunimas plečia veiklą: 1967 metais pagerbiamas poetas Bernardas Brazdžionis; tais metais — net vienuolika renginių, linksminti lietuvius ir amerikiečius. Dažnai svetimieji labiau įvertina už savuosius... Ansamblio eisena su žvakutėmis, protestuojant Simo Kudirkos įkalinimą. Jaunimo programos platėja: Vasario 16, Užgavėnėse Blynų baliai, Motinos dienos paminėjimas, Jaunimo šventės gegužy ar biržely... Baigiant Kūčiomis, Kalėdomis, Naujais metais... Jaunimas nepavargsta, nei jų mokytoja Razutienė.

„Praėjo puikiai!" „Viskas buvo gerai". „Bus viskas viskas gerai". „Mūsų darbas, jaunos jėgos — Tau, Tėvyne Lietuva!" — Tai dažni Razutienės posakiai, nuolatos pagiriant, raginant jaunimą stengtis, šokti geriau, dainuoti darniau... Ji pati neturėdavo atostogų, laisvalaikių, — po vieno „pasirodymo" tuoj repeticijos ateinančiam...

Onos Razutienės pastangomis 1971 metais suorganizuota Aukštesnioji lituanistikos klasė prie Šeštadieninės mokyklos. Talkino žurnalistai Juozas Kojelis, Ignas Medziukas, poetai Bernardas Brazdžionis, Pranas Visvydas, rašytojai Bronys Raila, Alė Rūta ir kiti. O pati Razutienė „kala" mokiniams gramatiką...

Ansamblio tradicinė daina — „Šiandien mūsų šventė" (žodžiai — Bernardo Brazdžionio, muzika — Broniaus Budriūno). „Gintarėliai" — kita populiari daina (žodžiai — Prano Lemberto, muzika — Giedros Gudauskienės). Plačiam koncertų repertuarui pritaria nuolatinis akordeonistas Remius Pažeménas.

Tik nuo 1977 metų Ansamblis gavo „Spindulio" vardą; nors jau ir anksčiau amerikiečių spaudos Los Angeles pastebėtas; pavyzdžiui *Hollywood Independent* gražiai juos pamini, kai 1976 metais pasirodo su programa Miesto rotušėj, drauge su kitais pabaltiečiais. Tada, minint 200 metų Amerikos sukaktį, buvo net šimtas įvairių tautų „palapinių"; lietuvių tautodailę tvarkė dailininkė Alfonsa Pažiūrienė; Lietuvių Bendruomenės pirmininkas tada buvo Vytautas Vidugiris. „Spindulys" 1977 metais įvykdė pirmą didelę išvyką — į Europą. Vyko vyresni ir gabesnieji dalyviai. Tada jau „Spindulys" išsiskirstė į „spindulius" ir „spinduliukus". Po kelionės į Australiją „Spindulys" 1986 metais nuvyko net į Pietų Ameriką. Tai buvo drąsūs žygiai, tai pakėlė jaunimo ryžtą ir entuziazmą.

Ona Razutienė buvo losangeliečių net tris kartus pagerbta: Santa Monikos klubo (A. Markevičius), *Lietuvių dienų* žurnalo (A. Skirius), su jos nuotrauka viršely (1974), Lietuvių Bendruomenės — 1981, Razutienės 75 metų amžiaus proga (R. Dabšys, Danguolė Vizgirdienė ir kt.).

Onos Razutienės veiklos sferoj atsirado ir daugiau veiklių grupių; vieni kitiems talkino. Tai „Baltijos vėjai" — muzikės Giedros Gudauskienės vadovaujamas orkestrėlis, „Aguonėlės" — Vitos Polikaitytės, „Audra" — Įngos Tumienės, „Banga" — Liucijos Mažeikienės, Mergaičių orkestrėlis — Dainos Gudauskaitės...

(Nukelta į 4 psl.)

Los Angeles lituanistinės mokyklos choras su vadove Ona Razutiene 1950 metais.

Mokytoja Ona Razutienė ir jos vieno skyriaus auklėtiniai Los Angeles lituanistinėje mokykloje: (iš kairės) pirmoj eilėj — Aras Grinius, Diana Vidugirytė, Birutė Motiejūnaitė, antroj eilėj — Linas Butkys, Julius Žukas, Rima Kliorytė, Giedra Dovydaitytė ir Puškoriūtė.

Viktorija Sakaitė

* * *

visos žvaigždės sukrito į žemę,
nereikia, nerink,
jas paparčiai po lapais suslapstė,
kad birželio naktį viena pražystų,
o suradęs, neužpūs ramaus atsidavimo
ir sapnuos naktimis
žvaigždžių lietų —
paparčių žemėj...

* * *

aplinkui medžiai ir akmenys, pabūkime tylūs
nereikia jausmo pigaus, kankinančiai slegia žodžiai
mėgstu medžius ir akmenis — jie stovi nebylūs,
o žmonės kažko vis laukia godžiai

kaip keista gyventi melo ir gėrio pastogėj,
praeit ir palikt nuošaly užuojautą siūlomą.
vaikystės šaltinio vandens pasiilgstu pastoviai,
kai akmenys tyliai paplentėmis sugula

* * *

dar matyk mane tokią — iš ten
kur sugrįžti užginta,
kai šypsausi per miegą
po skruostu suglaudus rankas
mūsų amžinas noras —
kas buvo — minutei grąžinti
lyg nuo to būtinai pasikeistų kažkas
lyg nuo to dingtų nerimas —
amžinas mūsų bėgimas
ir ieškojimas saulės, nors lyja
pastoviai lietus
jei kitokiais vardais būtų
mudu abu pavadinę,
jei nebūtumę savo tiesų
padalinę perpus

* * *

neieškodamas suradai,
nelaukiamas,
kažkaip tyliai, lengvai ir iš tolo
žodžiai plaukė —
visai nereikalingi
laukinėj širdy ugnelę uždegei,
rankų švelnumą pajutęs, neprašomas sakei—
Tu — vienintelė mano...
miesto triukšme pasiklydęs — neišeik —
ilgėsies laukinės,
išmokintos liūdėti ir džiaugtis
kartojasi dienos
su liūtimi ir giedra,
mano vardas Tavo rankoj
nesikartoja

* * *

turėti į Tave mažytę teisę —
negimę sūnūs pelenų plaukais
po mano širdimi senai gyvena
ir noksta meilės praradimo vaisiais

sudegę nuo jausmų ugnies kadais
bandykim savo pelenuos atgimti,
o žmonės, pralaimėjusius nuteisę,
vaikus pakrikštys mudviejų vardais

* * *

mirė bitė, mažu kūneliu apgynusi didelę tiesą
kažkam užkrovusi sunkią kantrybės naštą
o balto žiedo saldumas virto skausmu
to būsimo — neužsimezgusio — obuolio noru prinokti

* * *

jau atėjo bendravimo metas,
tik medeliai pavirto medžiais
ir nebejaučia gležnos rankutės
šilumos po stora žieve
pažinimas — ne visad šventė,
kartais lieka žmogus už slenksčio,
kaip medis,
pažinimas — ne visad pradžia.
ir praėjo bendravimo metas,
padalinęs jausmus per pusę,
kai žmogus iškirto mišką,
kai paukštis į rasą nukrito...
o lizdai, lyg išmiręs kaimas,
o lizdai, lyg skaudus praradimas...

* * *

virš pienės žiedo ištiesiu delnus — sušils man pirštai,
paliesiu skruostu kamieną — išmoksiu laukti
tik netikėsiu, kad laivas švyturį gali praplaukti —
nuskintos gėlės — mažos saulutės — kas vakarą miršta

kai tyliai laša nuo mano pienių rasos karoliai
išmintos žolės į saulę tiesias — nerasi brydės
skaitau aš laiškus, kad vaikui šalta, kaip pušiai prieš rytą,
kad jis jau suaugo, tik niekas nesupranta to ligi šiolei

ir kaip Tau padėti, jei mane pačią dažnai sušildo
dieną lietingą pražydusios rytmečio pievos kaip saulė
tik Tu nebenori tikėti paprasta mano apgaule
ir pienes, kurias tau siunčiu, džiovini tarp lapų knygoj

* * *

kai žmonės tyli — skleidžiasi žibuoklės
alsavimu trapaus nejudink žiedo
vidurnakty negrįžę paukščiai gieda,
o Tu ir aš — šalia ir nešalia

blakstienų judesys prišauks pavasarinį vėją,
ir uždainuos pabudęs miško choras
virpės išpažinties pritvinkęs oras,
it vynas liesis nešaukta giesmė

nubudę medžiai atsigręš į ryto saulę —
įkaitę syvai šakose nerims,
trapus stebuklas pumpurais užgims,
ir mudu į namus kartu sugrįšim...

Viktorija Sakaitė gimė 1953 metais Kelmėje, augo ir vidurinę mokyklą baigė Klaipėdoje. Literatūrą mokykloje dėstė poetas — buvęs Sibiro tremtinys Paulius Drevinis. Studijavo Vilniaus universiteto filologijos fakultete lietuvių kalbą ir literatūrą. Dešimt metų mokė vaikus lietuvių kalbos Vilnijos krašte. Savo mokytojo paskatinta, anksti pradėjo kurti eiles. Pirmą kartą eilėraščiai išspausdinti 1968 metais Klaipėdoje, vėliau pasirodydavo respublikiniuose laikraščiuose ir žurnaluose.

Dabar Viktorija Sakaitė dirba muziejuje, redaguoja ir ruošia spaudai istorinius leidinius.

Mokytojos Onos Razutienės palikimas

(Atkelta iš 3 psl.)

Deja... Blynų baliaus metu 1987 m. Šv. Kazimiero parapijos salėj paskutinė Onos Razutienės pradėta diriguoti daina — „Kur giria žaliuoja...". Nusviro mokytojos rankos, ir ji sukrito nuo širdies smūgio.

Idealistė mokytoja. Bet ir gyvenimiška: galėjo sutelkti lėšų, kovoti su skersai jos kelią stojančiais, patraukti būrį bendradarbių-profesionalų. Ištverminga kelionėse. Religinga: po repeticijų iki vėlumos ar po švenčių programų niekada nevėlavo sekmadieniais į šventas mišias; ragino ir jaunimą. Visada pasitikėjo Dievo valia ir globa. Išmokslino dukterį Danguolę ir įkvėpė jai savus idealus bei veiklos prasmę. Sūnų — irgi.

Jos įtakoje nemažai Los Angeles šeimų nukrypo į lietuvišką veiklą; patys Razučiai, Polikaičiai, Barauskai (Ona Biržiškaitė-Barauskienė, tų ilgų metų nuolatinė „Spindulio" akompaniatorė, jaunimo praminta „ponia Bum-Bum"), Gudauskai, Bužėnai ir nemažai kitų.

Koks dar Onos Razutienės palikimas? Turtingas! Konkrečiai — užrašytas, įrekorduotas („Spindulio" plokštelė 1980 metais, įdainuotas, įfilmuotas... Reikia paminėt prie paskiausių (jau jos vaikų) kūrinių — Vėtrajuostę, kurią galima užsisakyti ...o pačiu kaip ir knygą.

Mažiesiems apie valandos su viršum tikros pramogos ir džiaugsmo — gražiai įfilmuota dainų forma pasaka, kaip lietuviukai, pasiilgę Lietuvos, keliauja į tėvynę... Keliauja du vaikai, tarsi į miško gyvulėlių ir paukščių vestuves. Pastatymas ir parašyta „pasaka" — Danguolės Razutytės-Varnienės; techniškai filmas pagamintas — Aloyzo Razučio; muzika — Viktoro Ralio; vaidina keli suaugusieji — Vincas ir Ema Dovydaičiai senelių rolėse, kitų — tik balsai; ir visas būrys gabių vaikų: Aleksas Newsom, Jieva Mulokaitė, Darija ir Valdas Varnai (Onos Razutienės vaikaičiai)... Danguolė seka motinos metodu: įtraukti kuo daugiau „artistų", parodyti jų gabumus... Vis tai Onos Razutienės išauklėti: jos vaikai, vaikaičiai, mokiniai, auklėtiniai, jų tėvai... Razutienė yra lietuviškai išugdžiusi beveik tris kartas losangeliečių...

Šeštadieninių mokyklų inspektorius-teisininkas Ignas Medziukas, ilgai su Razutiene dirbęs ir jos darbus stebėjęs, taip ją įvertina: „Ryžtinga, pasiaukojusi mokytoja, patvari, sugebanti įtaigauti mokinius, uždegti juos tautine ugnim..."

Ona palaidota Los Angeles Forest Lawn kapinėse, lietuvių skyriuje, 1987 m. kovo 4 d. Mergaičių grupė kapinėse prie karsto, atsisveikindamos su miela mokytoja, pašoko „Blezdingėlę". Tai buvo graudu ir įspūdinga.

Memorialinės lentos įrašas — poeto Bernardo Brazdžionio:

Amžinybėn iškeliavus,
Žemėj palikau gyva
Su lietuvišku šokiu,
Su lietuviška daina.

Ten pat palaidotas už poros savaičių miręs jos vyras Antanas Razutis.

Dabar, nors jau praėję daugiau kaip septyneri metai nuo mokytojos Onos Razutienės mirties, dar ją su meile ir pagarba prisimena lietuviukai — mažieji, jų tėveliai ir seneliai... Visi — jos ir dukros Danguolės mokiniai. Prisimena visi losangeliečiai, taip pat, ir tolimesnės bendruomenės lietuvių, kuriems tik buvo progos su jos veikla ir kūryba susipažinti.

Ši knyga padės tą prisiminimą išlaikyti; bus ir pavyzdžiu kitiems.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos choras 1949 metais. Dešinėje — dirigentas J. Skridulis, viduryje (II eilėje) — Ona Razutienė.

Los Angeles Jaunimo ansamblio mergaitės šoka „Subatėlę" pabaltiečių renginyje, Mira Mar salėje, Santa Monica: (iš kairės) Regina Pavasarytė, Regina Vilkaitė, Vita Polikaitytė, Ilona Bužėnaitė. Stan Rosol nuotrauka

Dalis Los Angeles Jaunimo ansamblio tarp kitų miestų grupių IV Tautinių šokių šventėje Čikagoje 1972 metais. Pirmoje eilėje: „Grandies" vadovė Irena Smieliauskienė, Ona Razutienė, Irena Sepelytė, Danguolė Razutytė, Linas Baškauskas. Antroje eilėje: Giedrė Čepaitytė, Vilija Butkytė, Aida Kliorytė, Rimas ir Alvydas Paškauskai, Dalė Pretkutė. L. Kanto nuotrauka

Spalvų, formų ir minties odisėja

(Atkelta iš 2 psl.)

jos pavergtų tautų kelionę į laisvę. Tai sintezė dailininkės minčių ir jausmų atspindžio, kai ji sekė išsilaisvinimo įvykius, smagius ir skaudžius, į juodą nežinią. Pati nuo tų įvykių buvo per toli, kad būtų galėjusi į tą sūkurį įsisukti, užtat juos sekė tik mintimi, tik minties sukeltais krūpčiojimais ir tų minčių bei krūpčiojimų atspindžius reiškė spalvomis ir formomis. Tokį abstraktų uždavinį spręsdama, artėja į visišką abstraktą, bet pakeliui į jį kiek stabteli, susilaiko, savo uždavinio dar nesprendžia vien spalvų sūkuriais ir įsiliepsnojimais, bet dar telkiasi ir žemiškus įvaizdžius: mėnulį, kriaukles, sraigių spirales, gal todėl, kad ji riša Odisėjo keliones jūromis su pavergtųjų tautų gelbėjimosi būdais nuo sunaikinimo: jos savo odisėjose juk gūžėsi mėnesienų šešėliuose, traukėsi į sraigių kiautus, slėpė juose savo mintis, ketinimus, net ir sapnus. Gal taip ir reikia, gal ji savo paveiksluose išsprendė ar mėgino išspręsti mintį, kuri ir mane patį neramina, kad šioje žemėje tarp realybės ir tarp to, kas yra anapus jos, griežtos ribos nėra, o jeigu ir yra, tai ne visada, nes tarp jų yra toks tarpas, kad nežinai, ar tai dar realybės šešėlis, ar jau migla, traukianti į aną pusę. Tas abiejų plotmių supynimas į vienumą ir teikia ypatingo patrauklumo jos darbams. Bet kai mintimi perleki jos kūrybinį judrumą, nenoromis lenda klausimai, ką pamatysime jos kitoje parodoje? Liepsnojančius gamtovaizdžius ar tik liepsnas?

Toje pačioje parodoje buvo galima pavartyti dar tebešiltą, ką tik iš spaustuvės atėjusią knygą: *The Artistic Touch: Ideas and Techniques* by Christine M. Ürvin, apžvelgiančią „65 Outstanding Artists' Ideas and Creative Techniques". Knygoje yra ir vienas Danguolės Jurgutienės iš „Žvaigždėtų naktų" ciklo paveikslas.

Šį kartą tik tiek.

Jurgis Jankus

Nuomonės ir pastabos

Dėl pirmojo lietuviško knygyno Vilniuje

Atsakymas Gražutei Šlapelytei-Sirutienei

Gražute, be reikalo kaltini!

Rašydamas apie Vilniaus Miesto pastatą (*Draugas* 1994 m. spalio 22 d.), kuris 1940 metų lapkričio 1 dieną LTSR Komisarų Tarybos nutarimu buvo pervestas iš Vilniaus Miesto Savivaldybės priklausomybės tą pačią dieną įkurtai LTSR Valstybinei Filharmonijai, paminėjau, kad spaudos draudimą panaikinus, tame pastate, inžinierius Petras Vileišis įkūrė, dienraščiui *Vilniaus žinios* priklausantį pirmąjį lietuvišką knygyną Vilniuje. Iš tikro tai buvo pats pirmasis knygynas visoje tuolaikinėje Lietuvos teritorijoje. Nuo pastato atidarymo 1902 metais ligi Sovietų Sąjungos vyriausybės Vilniaus miesto ir srities sugrąžinimo Lietuvai 1939 m. spalio 10 d. tame pastate vyko daugybė lietuviškos, o lenkų okupacijos laikotarpiu antilietuviškos veiklos suvažiavimų, konferencijų, protestų ir kitų, įvairių, istorinių renginių. *Rašiau ne apie knygyną, bet apie pastatą, nurodydamas patalpą kaip istorinę vietą, kur buvo įkurtas pirmasis lietuviškas knygynas.* Esu spaustuvininkas, knygininkas ir knygų leidėjas, todėl laikau tautine pareiga šį taip svarbų istorinį įvykį priminti skaitytojams.

Rašant pasitikėjau savo atmintimi, ką buvau patyręs ir asmeniškai girdėjęs iš buvusių *Vilniaus žinių* bendradarbių, dienraštyje dirbusių asmenų arba Didžiojo Vilniaus Seimo dalyvių. Tikiu, kad jų tarpe buvo ir Tamstai asmeniškai pažįstamų žmonių.

Nepatogiai pasijutau paskaitęs *Drauge,* 1994 m. lapkričio 19 d. Tamstos pareiškimą, kad rašau netiesą. Taip nėra! Mano pagarba Šlapeliams ir man nežinomiems jų talkininkams buvo ir tebėra neribota. Jie lenkų okupacijos metu nesuklupdami traukė girgždantį lietuviškos kultūros vertybių prikrautą vežimą. Kad ir prabėgomis, Šlapelių nuveiktų darbų svarbą pabrėžiau, užbaigdamas sakinį, taikytą istorikams, į tai atkreipti dėmesį: „...kurių, [Šlapelių nuveiktų darbų] apimtį ateityje vargu ar pasiseks tinkamai įvertinti".

Paskaitęs, skubiai griebiau *Lietuvių enciklopediją* ten patikrinti, kur padariau klaidą, kad nedelsiant galėčiau ją atitaisyti. Ten nieko man nežinomo neradau. Trisdešimtajame tome, 40, 41 ir 42 puslapiuose, visi spausdinti aprašymai yra pasirašyti G.S. inicialais. To paties tomo šeštame puslapyje yra nurodyta, kad autorė yra Gražutė Sirutienė. *Drauge,* Tamsta nurodai ir cituoji M. Šlapelienės atsiminimus, prof. Vlado Žuko užrašytus ir redaguotus, išspausdintus 1965 metais Vilniuje, *Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimuose,* IV.

1939 m. lapkričio mėnesio pradžioje tik įgytos spaustuvės „Patria" vienu pirmųjų ir svarbiųjų darbų buvo Vilniaus universiteto bibliotekos indeksų spausdinimas. Ryšium su šiuo darbu spaustuvėje dažnai lankydavosi bibliotekos direktorius profesorius Vaclovas Biržiška. Ta proga daug vakarinių valandų praleisdavo pasakodamas apie pirmuosius lietuvius rašytojus, pirmąsias lietuviškai spausdintas knygas, spaudos draudimo laikotarpį, *Aušrą* ir jos įtaką tautiniam atbudimui, Didįjį Vilniaus Seimą, lietuvių veiklą ligi spaudos draudimo panaikinimo, inžinierių Petrą Vileišį ir jo įkurtą dienraštį *Vilniaus žinias,* įvykius, privedusius prie nepriklausomybės paskelbimo, apie lietuvių veiklą lenkams Vilnių okupavus ir t.t. Pasitraukus iš Lietuvos, Vokietijoje ligi prancūzų kariuomenės atžygiavimo 1945 m. gegužės 5 d. kelis mėnesius su profesoriais Vaclovu ir Viktoru Biržiškomis gyvenome pas ūkininkus, vieni nuo kitų tik kelių šimtų metrų atstumu. Dienas ir vakarus praleisdavome diskutuodami ir kalbėdami ta pačia tema ir apie su ja surištus kitus įvykius. Šias diskusijas būtų tiksliau pavadinti vientisiniu seminaru, trukusiu daugiau tūkstančio valandų.

Petras Vileišis, gabus ir prityręs pramoninininkas, buvo vienu iš turtingiausių lietuvių Rusijoje, įsitvirtinęs pelningoje geležinkelių tiesimo ir tiltų statymo srityje. 1890–1900 metų dešimtmečiu Rusijoje stambiajai pramonei sparčiai augant, lig tol pogrindyje veikęs socialistinis, revoliucinis judėjimas prieš caro valdžią, 1903 metais suskilęs į bolševikus ir menševikus, darbininkų tarpe skatino riaušes, sukilimus ir streikus. Rusams karą su japonais pralaimėjus, revoliucinis judėjimas persimetė ir į kariuomenę, ypač į vietoves, kur Vileišis statė uostus, geležinkelių stotis, ir kitus kariuomenei reikalingus įrengimus. Negalėdamas pradėtų darbų užbaigti, taip pat negavęs užmokesčio už apmokėtas ir panaudotas medžiagas statybose, nuostolius patyrė astronomiškus. Tokios padėties akivaizdoje Petras Vileišis netikėtai atsirado finansiniuose sunkumuose, kurie paskubino ankstyvą *Vilniaus žinių* ir knygyno uždarymą.

Jo tikslas — tuoj po spaudos draudimo panaikinimo panaudoti įsteigtas *Vilniaus žinias* ir knygyną toliau tęsti ir sustiprinti dr. Jono Basanavičiaus ir Vinco Kudirkos pradėtą kelti lietuvių tautinį supratimą. Tačiau tokiam plačiam užsimojimui laikas buvo per ankstyvas ir nepribrendęs. Tada eiliniam valstiečiui pakako savaitraščio, kurie daugiausia buvo platinami per Katalikų Bažnyčios parapijas. Nekatalikiškoji spauda buvo vadinama „bedieviška ir per pamokslus kunigų viešai smerkiama. Taip pat Lietuvoje dar nebuvo pakankamai žmonių, mokančių skaityti ir rašyti. Dalis tautiškai — lietuviškai galvojančių valstiečių švietėsi ne patys skaitydami, bet klausydami jiems skaitančiųjų. Todėl dienraščiui išsilaikyti iš prenumeratos pajamų galimybių nebuvo. Knygynas, į kurį Petras Vileišis buvo sudėjęs daug vilčių, nuo pat pradžios buvo nuostolingas. Nuostoliai buvo apmokami *Vilniaus žinių* administracijos. Priežastimi buvo maža knygų pardavimo apyvarta. Asmenys, gyvenę tolimose Lietuvos vietovėse, kurie būtų pirkę knygas, nežinojo, o jei ir žinojo ar buvo girdėję, netikėjo, kad Vilniuje yra tokia „krautuvė", kur, žandarų netrukdomas, gali nusipirkti lietuviškas knygas.

Knygyną uždarius, knygų niekas nesunaikino! Ar jos buvo parduotos, atiduotos, dovanotos, perleistos, perveztos, perneštos ar maišuose pervilktos į Domininkonų gatvę, *nėra esminiu reikalu.* Svarbu, kad jos buvo pirmuoju, pagrindiniu inventorium Šlapelių — E. Brazaitytės įsteigtam knygynui. *Vilniaus žinių* garsinamos žinios apie Vilniuje veikiantį knygyną ir po dienraščio uždarymo, palengva sklido po Lietuvą ir turėjo teigiamos įtakos naujam knygynui šiaip taip išsilaikyti.

Taip pat ne esminiu reikalu yra, kuri iš juodviejų — M. Šlapelienė ar E. Brazaitytė, buvo vedėja ir kuri kasininkė-padėjėja. Abi dirbo dienraščio administracijoje, o knygynas priklausė dienraščiui.

Mano du sakiniai pastato aprašyme buvo skirti šių svarbių istorinių įvykių priminimui, norint tinkamai pažvelgti į lietuviškosios spaudos pirmuosius žingsnius, spaudos draudimą panaikinus, ir iškelti tuo laiku dirbusių asmenų ir jų šviesių pastangų reikšmę ir vertę, devynioms dešimtims metų praėjus.

Knygyno reikalu mus skiria tik žinių šaltiniai. Aš naudoju ten buvusių ir veikime dalyvavusių asmenų *man pasakotus jų įspūdžius,* o Tamsta nurodai *atsiminimus, pasakotus kitam asmeniui,* kuris, klausydamas pasakojimo, savaip juos užrašė, o užrašus vėliau dar redagavo, prisilaikydamas sovietų cenzūros reikalavimų.

Baigdamas linkiu Tamstai sveikatos, malonių, 1995 metų, ir lieku nuoširdžiai Tamstą gerbiąs,

Jonas P. Lenktaitis

Arčiau susipažinkime su Bronium Tamašausku

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Yra ir antras pirmaujantis tenoras Vilniaus Valstybinio operos ir baleto teatre. Sakoma, jei esi antras, būk geriausias antras. Apie ką kalbu, tai vienintelis, aukštas, šviesus, lieknas, vyriškai vyriškas tenoras Bronius Tamašauskas. O kuklumo irgi netrūksta.

Klausiau Broniaus Tamašausko apie mokslus...

Lietuvos konservatoriją baigiau 1978 metais (Virgilijaus Noreikos klasę). Dar besimokydamas pradėjau dirbti operos teatre, kur dainavau pagrindines tenoro partijas, o baigus visas teatro tenoro krūvis teko man.

Kokias partijas esate atlikę?

Vaidmenys buvo: Alfredas, Hercogas, Karlas (Verdi „Traviata", „Rigoletas", „Don Karlas", Edgaras (Donizetti „Lucia di Lamermur"), Almaviva (Rossini „Sevilijos kirpėjas"), Lenskis (Čaikovskio „Eugenijus Onegina") Ansas (Eduardo Balsio „Kelionė į Tilžę"), Polionė (Belini „Norma"), tiesa tą vaidmenį atlikau ir Čikagoje, Lietuvių operos pastatyme 1992 metais.

Ar teko koncertuoti kituose kraštuose?

Teko dainuoti Austrijoje, Vokietijoje, Švedijoje, Italijoje, Suomijoje, Čekijoje, Lenkijoje ir kitur.

Kokia Jūsų rolė?

Vėliausia rolė, kurią paruošiau teatre tai Manriko Verdi operoje „Trūbadūras". „Trūbadūro premjera Vilniuje buvo 1994 metų pavasarį.

Bronius Tamašauskas — Edgaras „Lucia di Lamermoor" 1994 m. lapkritį.

Ko pageidaujate iš Čikagos publikos?

Kviečiu visus atsilankyti į ruošiamą koncertą, draugaukime su daina, praleiskite malonų popietį su soliste, Vitalija Šiškaite, Robertu Bekioniu. Tikiu, kad mes malonių Čikagos lietuvių neapvilsime.

Koncertas Čikagoje įvyks Jaunimo centre, sekmadienį, sausio 29 dieną, 3 val. p.p. Rezervuoti vietas, skambinant Pranei Šlutienei 312-238-1536.